

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кримінологія

Призначення Робочої програми

Для освітніх програм різних спеціальностей

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

Мова навчання

Українська

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

4

Статус дисципліни

Вибіркова

Факультет

Міжнародних відносин і права

Кафедра

Права

Форма здобуття освіти	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік	Іспит
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
Д	4	120	50	32		18		70	+	

Робоча програма складена О. Пундою д. юрид. наук., професором Олександром ПУНДОЮ

Підпис(и) автора(ів)

Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Назва

Зав. кафедри права

Назва

Підпис

Микола ВАВРИНЧУК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
Декан	міжнародних відносин і права		Юрій МУДРИК

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Кримінологія» займає самостійне місце в системі дисциплін кримінально-правового циклу. Дослідження і оцінка злочинності, її динаміки, стану, структури, регіональних та соціально-групових відмінностей; вивчення процесів детермінації і причинності злочинності; розробка рекомендацій з питань запобігання цьому явищу, а також методологія та методика кримінологічних досліджень важливі як для працівників правоохоронних органів, інших державних органів, так і для тих, хто займається питаннями кримінального права, кримінального процесу, криміналістики, кримінально-виконавчого права.

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання у сфері юриспруденції.

Завдання дисципліни. Надати студентам науково обґрунтовані уявлення про сучасний стан злочинності в Україні й світі, кримінологічні риси особи злочинця і потерпілого, негативні явища і процеси, які її обумовлюють, а також про теорію запобігання злочинності; привити студентам навички самостійного комплексного аналізу кількісно-якісних показників злочинності, організації та впровадження заходів щодо запобігання злочинності у територіальному масштабі.

Предмет дисципліни. Відносини, пов'язані зі злочинністю і її запобіганням, причинами й умовами злочинності, кримінальною поведінкою осіб і профілактикою такої поведінки.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему; Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

4 Структура і зміст робочої програми навчальної дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Поняття, предмет, система, методологія та методи кримінології. Історія та сучасний стан кримінології.	2	1	4
Тема 2. Злочинність та її основні характеристики	2	1	4
Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця	2	1	4
Тема 4. Кримінологічне вчення про жертву злочину	2	1	4
Тема 5. Причини та умови злочинності	2	1	4
Тема 6. Теорія запобігання злочинності. Прогнозування та планування боротьби зі злочинністю	2	1	4
Тема 7. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності	2	1	4
Тема 8. Фонові явища та їх вплив на злочинність	2	1	4
Тема 9. Насильницька злочинність проти життя і здоров'я особи та її запобігання	2	1	4
Тема 10. Злочини проти статевої свободи і статевої недоторканності особи та їх запобігання	2	1	4
Тема 11. Злочини проти власності та їх запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційним злочинам	2	1	5
Тема 12. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності в місцях позбавлення волі. Кіберзлочинність	2	1	5
Тема 13. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	2	1	5
Тема 14. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх	2	1	5
Тема 15. Жіноча злочинність та її запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання професійній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання організованій злочинності	2	1	5
Тема 16. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку та злочинів проти основ	2	3	5

національної безпеки України. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та їх запобігання.			
Разом	32	18	70

5 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	кількість годин
1	Поняття, предмет, система, методологія та методи кримінології. Історія та сучасний стан кримінології. Поняття кримінології. Кримінологія як наука і навчальна дисципліна. Предмет кримінології. Місце кримінології в системі наук. Система кримінології. Завдання криміноло Основні періоди розвитку кримінології. Виникнення класичної школи кримінального права. Позитивістський напрям у кримінології. Виникнення соціологічного напрямку в кримінології. Психологічні підходи у кримінології. Сучасний етап кримінології в Україні. гії. Методи, що застосовуються у кримінологічному дослідженні. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9, 14</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
2	Злочинність та її основні характеристики. Поняття злочинності, її ознаки та види. Співвідношення злочинності і злочину. Кількісні і якісні показники (характеристики) злочинності. Їх значення для вивчення злочинності. Поняття латентної злочинності. Види та рівні латентної злочинності. Фактори, що обумовлюють латентну злочинність. Методи дослідження латентної злочинності. Стан та тенденції злочинності в Україні на сучасному етапі. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
3	Кримінологічне вчення про особу злочинця. Поняття особи злочинця та її ознаки. Кримінологічна характеристика особи злочинця. Класифікація злочинців. Індивідуальна злочинна поведінка. Детермінанти та механізм індивідуальної злочинної поведінки. Співвідношення соціального та біологічного в особі злочинця. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
4	Кримінологічне вчення про жертву злочину. Поняття віктимології та її загальна характеристика. Класифікація потерпілих. Віктимологічна профілактика та її види. Механізм суїцидальної поведінки. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
5	Причини та умови злочинності.	2

	Поняття причин та умов злочинності. Класифікація причин і умов злочинності. Причини та умови злочинності в Україні. Поняття попередження злочинності та її значення. Недоліки в діяльності правоохоронних органів, що негативно позначаються на практиці боротьби зі злочинністю. <i>Літ.:</i> Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 7, 9 Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12	
6	Теорія запобігання злочинності. Прогнозування та планування боротьби зі злочинністю. Поняття і система запобігання злочинності, класифікація запобіжних заходів. Об'єкт запобігання злочинності. Суб'єкти запобігання злочинності та основні напрями їх діяльності. Поняття, види та значення кримінологічного прогнозування. Методи прогнозування злочинності: екстраполявання (екстраполяція), експертна оцінка, моделювання. Поняття та види кримінологічного планування боротьби зі злочинністю. <i>Літ.:</i> Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9 Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12	2
7	Міжнародне співробітництво у протидії злочинності. Міжнародно-правова основа попередження злочинності. Основні міжнародно-правові документи щодо боротьби зі злочинністю. Роль і функції спеціалізованих установ ООН щодо попередження злочинності, щодо боротьби зі злочинністю та поведження з правопорушниками. Міжнародна боротьба з тероризмом. Протидія тероризму за законодавством України. Транснаціональні та транскордонні злочини. Інтерпол і його роль у боротьбі зі злочинністю. <i>Літ.:</i> Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9 Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12	2
8	Фонові явища та їх вплив на злочинність. Поняття "фонових" явищ в кримінології. Кримінологічна характеристика окремих фонових явищ. Кримінологічна характеристика сутенерства або втягнення в заняття проституцією та її запобігання. <i>Літ.:</i> Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9 Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12	2
9	Насильницька злочинність проти життя і здоров'я особи та її запобігання. Кримінологічна характеристика насильницьких злочинів проти життя та здоров'я особи. Причини та умови насильницької злочинності проти життя і здоров'я особи. Запобігання насильницькій злочинності проти життя та здоров'я особи. <i>Літ.:</i>	2

	<i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	
10	Злочини проти статевої свободи і статевої недоторканності особи та їх запобігання. Кримінологічна характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Причини і умови злочинів проти статевої свободи і статевої недоторканності особи. Запобігання злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Кримінологічна характеристика сутенерства або втягнення в заняття проституцією та її запобігання. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
11	Злочини проти власності та їх запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційним злочинам. Кримінологічна характеристика злочинів проти власності. Причини та умови злочинів проти власності. Запобігання злочинам проти власності. Соціальна небезпека корупції та корупційної злочинності та їх наслідки для держави і суспільства. Поняття, рівень, структура, динаміка корупційної злочинності. Причини та умови корупційної злочинності. Нормативно-правове забезпечення запобігання та протидії корупції та корупційній злочинності в Україні. Заходи запобігання корупції та корупційній злочинності, що здійснюються суб'єктами запобіжної діяльності у державі. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
12	Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності в місцях позбавлення волі. Кіберзлочинність. Поняття і кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. Причини та умови рецидивної злочинності. Запобігання рецидивній злочинності. Поняття та кримінологічна характеристика злочинності у місцях позбавлення волі. Причини й умови злочинності у місцях позбавлення волі. Кримінальна субкультура в системі причин та умов рецидиву злочинів з боку засуджених. Запобігання злочинності у місцях позбавлення волі. Запобігання кіберзлочинності. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
13	Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Поняття, ознаки й класифікація злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Кримінологічна характеристика злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.	2

	прекурсорів. Причини та умови злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Нормативно-правове забезпечення запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів в Україні. Заходи запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів в Україні. Роль Національної поліції у запобіганні злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів в Україні. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	
14	Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх. Злочинність неповнолітніх: поняття, особливості та місце в системі злочинності. Тенденції розвитку злочинності неповнолітніх протягом останніх років. Кількісні та якісні показники злочинності неповнолітніх. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця. Причини і умови злочинності неповнолітніх в Україні. Основні напрямки попередження злочинності неповнолітніх. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
15	Жіноча злочинність та її запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання професійній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання організований злочинності. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності. Причини та умови жіночої злочинності. Запобігання жіночій злочинності. Поняття та визначення професійної злочинності. Кримінологічна характеристика професійної злочинності. Причини й умови професійної злочинності. Запобігання професійній злочинності. Поняття організованої злочинності. Кримінологічна характеристика організованої злочинності. Причини й умови організованої злочинності. Запобігання організований злочинності. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
16	Кримінологічна характеристика злочинності у сфері миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку та злочинів проти основ національної безпеки України. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та їх запобігання. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Кримінологічна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.	2

	Кримінологічна характеристика злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та їх запобігання. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 31, 4, 6, 7, 8, 9, 13</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	
	Разом	32

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Поняття, предмет, система, методологія та методи кримінології. Історія та сучасний стан кримінології. Злочинність та її основні характеристики. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
2	Кримінологічне вчення про особу злочинця. Кримінологічне вчення про жертву злочину. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
3	Причини та умови злочинності. Теорія запобігання злочинності. Прогнозування та планування боротьби зі злочинністю. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
4	Міжнародне співробітництво у протидії злочинності. Фонові явища та їх вплив на злочинність. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
5	Насильницька злочинність проти життя і здоров'я особи та її запобігання. Злочини проти статевої свободи і статевої недоторканності особи та їх запобігання. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2

6	Злочини проти власності та їх запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційним злочинам. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності в місцях позбавлення волі. Кіберзлочинність. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
7	Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, психотропних речовин, їх кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	2
8	Жіноча злочинність та її запобігання. Кримінологічна характеристика та запобігання професійній злочинності. Кримінологічна характеристика та запобігання організований злочинності. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку та злочинів проти основ національної безпеки України. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та їх запобігання. <i>Літ.:</i> <i>Основна – 31, 4, 6, 7, 8, 9, 13</i> <i>Додаткова – 1, 2, 5, 11, 12</i>	4
Разом		18

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та виконанні індивідуального завдання. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4

4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
14	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
16	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	5
	Разом:	70

На самостійне опрацювання здобувачів виносяться окремі питання всіх тем. Індивідуальне завдання полягає у підготовці одного реферату та двох презентацій. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій в позаурочний час.

Теми рефератів:

1. Поняття і визначення кримінології як науки. Предмет науки.
2. Кримінологічна політика: поняття, зміст, значення.
3. Система кримінологічної науки.
4. Основні етапи розвитку кримінології як науки (класична, антропологічна, соціологічна школи).
5. Розвиток кримінології в Україні за радянських часів.
6. Сучасний стан кримінології в Україні.
7. Зв'язок кримінології з практикою боротьби зі злочинністю.
8. Система запобігання злочинності в зарубіжних країнах.
9. Закордонні кримінологічні організації та установи.
10. Злочинність: поняття, визначення та ознаки.
11. Кількісні показники вимірювання злочинності як соціально-правового явища.
12. Якісні показники вимірювання злочинності: структура, характер, географія, ціна та інші показники.

13. Поняття латентної злочинності та її різновиди.
14. Негативні наслідки латентної злочинності.
15. Засоби виявлення латентної злочинності.
16. Загальна характеристика сучасної злочинності в Україні (основні риси та тенденції).
17. Поняття кримінологічної детермінації. Основні причини та умови (фактори) сучасної злочинності в Україні.
18. Причини та умови окремого (одиначного) злочину: визначення і характеристика.
19. Умови, що сприяють вчиненню злочинів, та умови, які сприяють досягненню злочинного результату: поняття та види.
20. Обставини несприятливого морального формування особи як джерело індивідуальної злочинної поведінки.
21. Конкретна життєва ситуація, її види та місце в механізмі окремого злочину. Привід і зачіпка до вчинення злочину.
22. Поняття особи злочинця та співвідношення з суміжними поняттями.
23. Структура особи злочинця. Основні риси кримінологічної характеристики.
24. Співвідношення соціального і біологічного в структурі особи злочинця.
25. Типологія злочинців.
26. Віктимологія: визначення, основні поняття, значення у запобіганні злочинності.
27. Роль віктимної поведінки при вчиненні конкретного злочину.
28. Поняття, визначення, цілі запобігання злочинності.
29. Класифікація запобіжних заходів.
30. Загальносоціальне запобігання злочинності поняття та характеристика заходів.
31. Управління процесом запобігання злочинності.
32. Прийняті в Україні державні програми і концепції запобігання злочинності.
33. Поняття та форми координації запобіжної діяльності правоохоронних органів.
34. Суб'єкт запобігання злочинності (визначення, ознаки, поняття та загальна характеристика, система суб'єктів запобігання злочинності в Україні).
35. Об'єкт запобігання злочинності (криміногенність об'єкта, класифікація).
36. Методи запобіжного впливу на об'єкт: поняття, класифікація, значення.
37. Правоохоронні органи як суб'єкти запобігання злочинності, їх завдання та загальна характеристика діяльності.
38. Органи внутрішніх справ як суб'єкти запобігання злочинності.
39. Міжнародні установи і організації по запобіганню злочинності. Конгреси ООН із запобігання злочинності і кримінального правосуддя.
40. Співробітництво країн – учасниць СНД із запобігання злочинності.
41. Основні напрями діяльності прокуратури щодо запобігання злочинності.
42. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти запобігання злочинності.
43. Органи державного і господарського управління та контролю як суб'єкти запобігання злочинності.
44. Роль засобів масової інформації і громадськості у запобіганні злочинності.
45. Індивідуальне запобігання злочинній поведінці. Підстави та заходи запобігання.
46. Правове, інформаційне, фінансове, кадрове забезпечення запобігання злочинності.
47. Методологія і методика кримінологічної науки.
48. Загальна характеристика і класифікація методів кримінологічних досліджень.
49. Статистичні методи збору і аналізу кримінологічної інформації.
50. Конкретно-соціологічні методи збору кримінологічної інформації.
51. Психологічні методи збору кримінологічної інформації.

52. Види та методи кримінологічного прогнозування.
53. Поняття, завдання та види кримінологічного планування.
54. Взаємозв'язок злочинності і "фонових" явищ (пияцтво, корупція, наркоманія та ін.).
55. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності та запобігання їй.
56. Кримінологічна характеристика і запобігання злочинам у сфері службової і професійної діяльності.
57. Поняття та кримінологічна характеристика професійної злочинності.
58. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання злочинам, які вчинені жінками.
59. Кримінологічна характеристика організованої злочинності.
60. Досвід протидії організованим злочинності в країнах Європи і США.
61. Кримінологічна характеристика корупції в Україні.
62. Кримінологічна характеристика злочинів проти власності.
63. Детермінація (причини, умови) та заходи запобігання злочинам проти власності.
64. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності проти життя та здоров'я особи.
65. Кримінологічна характеристика злочинів проти громадського порядку та моральності.
66. Кримінологічна характеристика злочинів, вчинених із необережності.
67. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх.
68. Кримінологічна характеристика, детермінація та заходи запобігання злочинності в місцях позбавлення волі.
69. Кримінологічна характеристика, детермінація (причини, умови) та заходи запобігання екологічній злочинності.
70. Кримінологічна характеристика, детермінація (причини, умови) злочинів проти громадської безпеки.
71. Кримінологічна характеристика злочинів, детермінація та запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.
72. Кримінологічна характеристика злочинності проти правосуддя, її детермінація (причини, умови) і заходи запобігання.
73. Насильство в сім'ї: причини, умови та заходи запобігання.
74. Кримінологічна характеристика злочинності проти статевої свободи і статевої недоторканості особи, причини й умови та заходи запобігання їм.
75. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері економіки, її детермінація (причини й умови) і заходи запобігання.
76. Кримінологічна характеристика проти встановленого порядку несення або проходження військової служби (військових злочинів), її причини та умови і заходи запобігання.
77. Віктимологічний напрям запобігання злочинності.
78. Кримінологічна характеристика бандитизму та заходи запобігання йому.
79. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання рецидивній злочинності.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, розгляду задач та кейсів, виконання практичних завдань протягом семестру; самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни

(конспектування тем лекцій та тем, винесених на самостійне опрацювання); написання рефератів, наукових робіт; підготовку до усіх видів контролю.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування тестів і задач, участь у обговоренні ситуацій);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, готувати криміналістичні практикуми, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат.). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ повинне забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути

уважними до згенерованої III інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів бакалаврського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання

студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота								Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
<i>Шостий семестр</i>										Сума балів
Практичні заняття								ІДЗ	Залік	
1	2	3	4	5	6	7	8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом	60-100
48-80								12-20	За рейтингом	

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє застосовувати норми законодавства для практичного вирішення ситуаційних завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання норм кримінально-виконавчого законодавства тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний

позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10 Питання для самоконтролю здобутих студентами знань

1. Поняття та визначення кримінології як науки. Предмет науки і його характеристика.
2. Місце кримінології в системі правових наук. Зв'язок кримінології з суспільними та природничими науками.

3. Методологія, функції та завдання кримінології.
4. Система кримінологічної науки. Кримінологічна класифікація Особливої частини кримінології.
5. Виникнення та розвиток кримінології як самостійної науки. Зародження
6. кримінологічної думки.
7. Біологічні концепції причин злочинності. Позитивізм у кримінології (Ч. Ломброзо, Е. Феррі).
8. Соціальні концепції причин злочинності: загальна характеристика.
9. Психологічні та психіатричні теорії причин злочинності.
10. Теорія аномії і її значення для сучасного розуміння причин злочинності. Інтеракціонізм у кримінології. Теорія конфлікту. Теорія стигматизації та диференційного зв'язку.
11. Розвиток кримінології в Україні за радянських часів.
12. Сучасний стан кримінології в Україні.
13. Злочинність: поняття, ознаки та визначення. Відмінність злочинності від злочину.
14. Кількісні показники вимірювання злочинності як соціально-правового явища. Якісні показники вимірювання злочинності. Структура, характер, географія, ціна й інші показники.
15. Поняття латентної злочинності та її різновиди. Негативні наслідки латентної злочинності. Способи визначення латентної злочинності.
16. Загальна характеристика сучасної злочинності в Україні (основні риси та тенденції).
17. Поняття кримінологічної детермінації. Основні причини й умови (чинники) сучасної злочинності в Україні.
18. Причини й умови окремого (одиночного) злочину: визначення та характеристика.
19. Умови, що сприяють вчиненню злочинів та умови, що сприяють досягненню злочинного результату (пияцтво, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія, проституція та ін.).
20. Обставини несприятливого морального формування особи як джерело індивідуальної злочинної поведінки.
21. Конкретна життєва ситуація, її види та місце в механізмі окремого злочину. Привід і зачіпка до вчинення злочину.
22. Взаємозв'язок між причинами, умовами та конкретною життєвою ситуацією у механізмі індивідуальної злочинної поведінки. Мотивація злочинної поведінки.
23. Поняття особи злочинця та співвідношення із суміжними поняттями (особою підозрюваного, обвинуваченого та ін.).
24. Структура особи злочинця. Основні риси кримінологічної характеристики.
25. Співвідношення соціального та біологічного в структурі особи злочинця. Генезис особистості злочинця.
26. Типологія злочинців.
27. Віктимологія як кримінологічне вчення про жертву злочину та складова частина кримінологічної науки.
28. Предмет, завдання та система кримінологічної віктимології.
29. Віктимізація та віктимність. Поняття та кримінологічне значення віктимності. Поняття та чинники віктимізації.
30. Типологія та класифікація жертв злочинів. Жертва злочину та суміжні поняття.
31. Поняття, визначення, цілі та структура запобігання злочинності.

32. Класифікація запобіжних заходів за масштабом, об'єктами, суб'єктами, призначеністю.
33. Загальносоціальне запобігання злочинності, поняття та характеристика заходів.
34. Спеціально-кримінологічне запобігання злочинності, поняття та загальна характеристика.
35. Індивідуальна профілактика злочинної поведінки.
36. Кримінологічна профілактика як вид спеціально-кримінологічного запобігання злочинності, її структура, характеристика заходів.
37. Відвернення та припинення злочинів як вид спеціально-кримінологічного запобігання злочинності.
38. Об'єкт запобігання злочинності. Криміногенність об'єкта. Класифікація об'єктів.
39. Суб'єкти запобігання злочинності, визначення, ознаки, поняття та загальна характеристика. Система суб'єктів запобігання злочинності в Україні.
40. Поняття та система віктимологічної профілактики злочинів.
41. Методи запобіжного впливу на об'єкт: поняття, класифікація, значення.
42. Правоохоронні органи як суб'єкти запобігання злочинності, їх завдання та загальна характеристика діяльності.
43. Органи внутрішніх справ як суб'єкти запобігання злочинності.
44. Міжнародні установи й організації щодо запобігання злочинності. Конгреси ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя.
45. Співробітництво країн-учасниць СНД із запобігання злочинності.
46. Міжнародна боротьба з тероризмом. Транснаціональні та транскордонні злочини.
47. Інтерпол та його роль у боротьбі зі злочинністю.
48. Основні напрями діяльності прокуратури щодо запобігання злочинності.
49. Методологія і методика кримінологічної науки: поняття, відмінність цих понять. Загальна характеристика і класифікація методів кримінологічних досліджень.
50. Загальні та спеціальні методи кримінологічних досліджень, їх класифікація. Етапи кримінологічного дослідження.
51. Статистичні методи збору, аналізу кримінологічної інформації. Суцільне та вибіркове кримінологічне дослідження. Основні умови вибірки, обсяг вибірки, правила вибірки. Похибка репрезентативності.
52. Конкретно-соціологічні методи збору кримінологічної інформації. Анкетний метод збору інформації. Інтерв'ю як метод кримінологічних досліджень. Спостереження в кримінології.
53. Психологічні методи, що застосовуються в кримінологічних дослідженнях.
54. Поняття, види та методи кримінологічного прогнозування (метод екстраполяції та експертних оцінок).
55. Поняття, завдання та види кримінологічного планування (державне та регіональне планування). Етапи кримінологічного планування.
56. Взаємозв'язок злочинності та «фонових» явищ (пияцтво, корупція, наркоманія, токсикоманія, проституція та ін.), які її детермінують.
57. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності та її запобігання.
58. Поняття та кримінологічна характеристика професійної злочинності. Детермінація (причини, умови) та запобігання професійній злочинності.
59. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання злочинів, що вчинені жінками.

60. Кримінологічна характеристика організованої злочинності. Детермінація (причини, умови) та запобігання організованій злочинності.
61. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері економіки, її детермінація та заходи запобігання.
62. Кримінологічна характеристика злочинів проти власності. Детермінація та заходи запобігання злочинів проти власності.
63. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності проти життя та здоров'я особи. Детермінанти та заходи запобігання насильницьким злочинам проти життя та здоров'я особи.
64. Кримінологічна характеристика злочинності у сфері миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку та злочинів проти основ національної безпеки України.
65. Кримінологічна характеристика злочинів, учинених з необережності, запобігання їм. Загальна характеристика. Детермінація та заходи запобігання злочинності з необережності.
66. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх. Детермінація та запобігання злочинності неповнолітніх.
67. Кримінологічна характеристика, детермінація та заходи запобігання злочинності в місцях позбавлення волі.
68. Кримінологічна характеристика, детермінація та заходи запобігання екологічній злочинності.
69. Кримінологічна характеристика, детермінація злочинів проти громадської безпеки. Бандитизм і заходи щодо запобігання йому.
70. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.
71. Кримінологічна характеристика злочинності проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, причини й умови та заходи із запобігання їм.
72. Кримінологічна характеристика злочинності проти волі, честі та гідності особи, її причини й умови і заходи запобігання.
73. Кримінологічна характеристика професійної злочинності та її запобігання.
74. Кримінологічна характеристика злочинності проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та їх запобігання.
75. Кримінологічна характеристика кіберзлочинності злочинності

11 Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Кримінологія» / укладач К. Д. Янішевська. – Суми : Сумський державний університет, 2019. 70 с.
2. Методичні матеріали та завдання до практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінологія» (за вибором) для студентів 1 курсу денної форми навчання другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081«Право» / уклад.: Б. М. Головкін, О. В. Новіков, О. В. Таволжанський, К. Д. Кулик,. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2021. 74 с.

12. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, сартфон або інший мобільний пристрій, програмне забезпечення програми Microsoft Office або аналогічний доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями, Liga 360.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Законодавство:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. - <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколи, що її доповнюють від 15.11.2000 № 55/25, ратифікована законом від 04.02.2004 № 1433-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1433-15#Text>
3. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005, ратифікована законом від 21.09.2010 № 2530-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text
4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
6. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739- VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
8. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95- %D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text)
9. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
10. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 № 1296-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>
11. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
12. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
13. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
14. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 № 3160-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>

15. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Стратегія боротьби з організованою злочинністю, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-%D1%80#Text>
17. Стратегія кібербезпеки України «Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку України», затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

Основна

1. Кримінологія: підручник / [Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. В. Лисодєд та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2020. 384 с.
2. Віктимологія: навч. посіб. / за заг. ред.: В. В. Голіни і Б. М. Головкіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 308 с.
3. Кримінологія: підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін.; за заг. ред. В. В. Чернея, О. М. Джужі. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 612 с. . URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/18262>
4. Тимошенко В. І., Шакур В. І. Теоретичні основи кримінології: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 240 с.
5. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 18: Кримінологія. Кримінально-виконавче право / редкол.: В. І. Шакур, В. І. Тимошенко. Харків : Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 544 с.
6. Головкін Б.М. Теперішнє і майбутнє кримінології. Проблеми законності. Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2020. № 149. С. 168- 184.
7. Головкін Б.М. Про детермінацію злочинності. Часопис Київського університету прав. 2020. № 1. С.274-280.
8. Оболенцев В. Ф. Системний аналіз та моделювання системи запобігання злочинності в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2021. 192 с.
9. Сметаніна Н. В. Наукові підходи до теорії злочинності у сучасній українській кримінології : монографія; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків : Право, 2016. 192 с.
10. Oleksandr Punda, Mykola Vavrynychuk, Olha Kohut, Stepan Kravchuk & Mykhailo Prysiazhniuk The Legal Status and Capabilities of Cyber Police in Ukraine: The Reasons for the Existence of Frauds with the Use of IT Technologies. *Pakistan Journal of Criminology* Vol. 15, No. 02, April-June 2023 165-180. <https://www.pjcriminology.com/publications/the-legal-status-and-capabilities-of-cyber-police-in-ukraine-the-reasons-for-the-existence-of-frauds-with-the-use-of-it-technologies/>
11. Nataliia Veselovska, Serhii Krushynskiy, Oleh Kravchuk, Oleksandr Punda, Ivan Piskun Combating cybercrime and criminal legal measures under the conditions of the state of martial. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Special Issue № 12/02/XXXI. 233-236. <http://www.magnanimitas.cz/12-02-xxxi>. (WOS:000921033100041)

12. Пунда О. О., Новицький А.М. Особливості розслідування кримінальних проваджень за фактами вчинення правопорушень корупційного характеру. *Наука і правоохоронна діяльність*. №4 (58). 2022. С.190-200.
13. Пунда О.О., Добрянська О. Д., Новицька Н.Б. Правове положення військовополонених у міжнародному гуманітарному праві: досвід російсько-української війни. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2023. Вип. 2 (11). С.157-169.
14. Пунда О.О. Вавринчук М.П. Предмет кримінологічної науки у контексті російсько-української війни. *Юридичний науковий електронний журнал* 2023. №8. С. 309-312.

Додаткова

1. Гудмен М. Злочини майбутнього ; пер. з англ. І. Мазарчук, Я. Машико. Харків : Фабула, 2019. 592 с.
2. Жаровська Г. П. Транснаціональна організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, протидія : монографія. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2018. 568 с.
3. Заїчко О. В. Запобігання незаконній порубці або незаконному перевезенню, зберіганню, збуту лісу : монографія; за ред. Б. М. Головіна. Харків : Право, 2019. 192 с.
4. Новіков О. В. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності у сфері інтелектуальної власності: монографія; за заг. ред. Б. М. Головіна. Харків : Право, 2018. 182 с.
5. Філіппов С. О. Протидія транскордонній злочинності: глобальний контекст і реалії України: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 452 с.
6. Бочарова К. А. Запобігання злочинам, пов'язаним з вандалізмом: монографія; за ред. С. Ю. Лукашевича. Харків : Право, 2019. 216 с.
7. Мокляк В.В. Протидія терористичній діяльності в Україні: монографія [наук. ред. Б.М. Головін]. Харків. Юрайт, 2021. 204 с.
8. Шейко К.В. Запобігання злочинам, що вчиняються у сфері виробництва і обігу алкогольних напоїв : монографія / [наук. ред. Б.М. Головін]. Харків. Юрайт, 2021. 212 с.
9. Кулик К.Д. Запобігання розбещенню неповнолітніх в Україні: монографія Харків : Юрайт, 2021. 196 с.
10. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія; наук. ред. Б. М. Головін. Харків : Право, 2018. 188 с.
11. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни. 2-ге вид. перероб. і доп. Х.: Право, 2009. 288 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI_2009/Kriminologia_2009.pdf
12. Кримінологія: Підручник / За заг. ред. Л. С. Сміяна, Ю. В. Нікітіна. К.: Національна академія управління, 2010. 496 с. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-31-7-pos-compressed.pdf>